

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

زمان چاپ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۵

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان

مجید اسعسی^۱

چکیده:

کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان نقش مهمی در توسعه پایدار جوامع دارد. این مفهوم شامل مجموعه‌ای از عواملی است که به سلامت روانی، جسمی، و اجتماعی افراد کمک می‌کند و شامل تعاملات اجتماعی، دسترسی به خدمات فرهنگی، و فرصت‌های آموزشی می‌شود. سلامت روانی با احساس رضایت و خوشبختی افراد مرتبط است و می‌تواند تحت تأثیر عواملی مانند حمایت اجتماعی، فعالیت‌های فرهنگی و تفریحی، و شرایط اقتصادی قرار گیرد. دسترسی به خدمات فرهنگی مانند کتابخانه‌ها، موزه‌ها، و مراکز فرهنگی می‌تواند باعث افزایش دانش و آگاهی شهروندان شود و احساس تعلق به جامعه را تقویت کند. علاوه بر این، فعالیت‌های اجتماعی مانند مشارکت در گروه‌ها و سازمان‌های اجتماعی، شرکت در مراسم و جشن‌ها، و ایجاد شبکه‌های اجتماعی قوی می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی افراد کمک کند. این فعالیت‌ها به افزایش احساس همبستگی و حمایت اجتماعی منجر می‌شود که نقش مهمی در کاهش استرس و بهبود سلامت روانی دارد. همچنین، فرصت‌های آموزشی و دسترسی به اطلاعات مهم‌ترین عوامل در افزایش کیفیت زندگی فرهنگی و اجتماعی هستند. آموزش‌های رسمی و غیررسمی می‌تواند به توسعه مهارت‌ها و دانش افراد کمک کرده و آنان را برای مشارکت مؤثر در جامعه آماده سازد. در نتیجه، برای بهبود کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی

^۱ - دکتری طب سنتی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

شهروندان، باید به تقویت نهادهای فرهنگی، فراهم‌سازی فرصت‌های آموزشی، و افزایش تعاملات اجتماعی توجه ویژه‌ای داشت. این

اقدامات نه تنها به بهبود وضعیت فردی کمک می‌کنند بلکه باعث توسعه اجتماعی و فرهنگی کل جامعه می‌شوند [۱].

کلیدواژه: کیفیت سلامت زندگی، سلامت روانی، سلامت جسمی، تعاملات اجتماعی، دسترسی به خدمات فرهنگی

مقدمه:

کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان از جمله موضوعات اساسی است که در جوامع مدرن به آن توجه ویژه‌ای می‌شود. این مفهوم گسترده شامل جنبه‌های مختلفی از زندگی فردی و اجتماعی افراد می‌شود که به طور مستقیم و غیرمستقیم بر رفاه و رضایت کلی آنان تأثیر می‌گذارد. در دنیای امروز، عواملی مانند تعاملات اجتماعی، دسترسی به خدمات فرهنگی و فرصت‌های آموزشی به عنوان عناصر کلیدی در تعیین کیفیت زندگی افراد شناخته می‌شوند. تعاملات اجتماعی و شبکه‌های ارتباطی، از مهم‌ترین ارکان زندگی فرهنگی و اجتماعی هر فرد به شمار می‌آیند. این تعاملات نه تنها به ایجاد احساس تعلق و حمایت اجتماعی کمک می‌کنند، بلکه نقش مهمی در کاهش استرس و بهبود سلامت روانی دارند. از سوی دیگر، دسترسی به خدمات فرهنگی نظیر کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مراکز فرهنگی، فرصتی را برای افزایش آگاهی و دانش شهروندان فراهم می‌آورد و بدین ترتیب، کیفیت زندگی آنان را ارتقاء می‌بخشد. فرصت‌های آموزشی نیز به عنوان یکی دیگر از مولفه‌های مهم در ارتقاء کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی مطرح هستند. آموزش‌های رسمی و غیررسمی به توسعه مهارت‌ها و توانمندی‌های افراد کمک کرده و آنان را برای مشارکت مؤثر در جامعه آماده می‌سازد. این مشارکت فعال نه تنها به بهبود وضعیت فردی منجر می‌شود، بلکه توسعه اجتماعی و فرهنگی کل جامعه را نیز به دنبال دارد. بنابراین، بررسی و بهبود کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان نیازمند رویکردی چندبعدی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

است که در آن به تمامی جنبه‌های مؤثر بر زندگی افراد توجه شود. تنها از این طریق می‌توان به توسعه پایدار و ارتقاء سطح زندگی تمامی اعضای جامعه دست یافت [۲].

بیان مسئله:

بیان مسئله در ارتباط با کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان شامل شناسایی و تحلیل عواملی است که بر جنبه‌های مختلف زندگی فرهنگی و اجتماعی افراد تأثیر می‌گذارد. با توجه به پیچیدگی و چندبعدی بودن این موضوع، مسئله اصلی این است که چگونه می‌توان شرایطی را فراهم کرد که تمامی شهروندان بتوانند از یک زندگی باکیفیت، سالم و پرمعنا بهره‌مند شوند. در بسیاری از جوامع، مشکلاتی مانند کاهش تعاملات اجتماعی، عدم دسترسی کافی به خدمات فرهنگی، و محدودیت‌های آموزشی وجود دارد که همگی می‌توانند به طور مستقیم بر سلامت روانی و جسمی شهروندان تأثیر منفی بگذارند. عدم وجود حمایت اجتماعی مناسب و کاهش فرصت‌های مشارکت در فعالیتهای فرهنگی و اجتماعی منجر به افزایش احساس تنهایی، استرس و نارضایتی از زندگی می‌شود. از سوی دیگر، نابرابری در دسترسی به امکانات و خدمات فرهنگی و آموزشی، تفاوت‌های قابل توجهی را در کیفیت زندگی افراد ایجاد می‌کند. این نابرابری‌ها می‌توانند به ایجاد شکاف‌های اجتماعی و فرهنگی و تقویت حس بی‌عدالتی در جامعه منجر شوند. علاوه بر این، کمبود فرصت‌های آموزشی و فرهنگی می‌تواند مانع از رشد و توسعه فردی و اجتماعی افراد شده و پتانسیل‌های آنان را محدود کند. مسئله دیگر، تغییرات سریع اجتماعی و فرهنگی در دنیای مدرن است که نیازمند انطباق و یادگیری مداوم شهروندان است. در چنین شرایطی، عدم وجود ساختارهای حمایتی مناسب می‌تواند منجر به احساس ناتوانی و بی‌ثباتی در بین افراد شود [۳]. بنابراین، مسئله اصلی در بهبود کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان، ایجاد شرایطی است که در آن تمامی افراد بتوانند به طور مساوی از امکانات و فرصت‌های اجتماعی، فرهنگی و آموزشی بهره‌مند شوند و احساس تعلق، حمایت و رضایت از

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

زندگی را تجربه کنند. این امر نیازمند تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌هایی است که به ارتقاء تعاملات اجتماعی، افزایش دسترسی به خدمات فرهنگی و تقویت فرصت‌های آموزشی منجر شود.

پیشینه پژوهش:

پیشینه پژوهش درباره کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان، شامل بررسی و تحلیل مطالعات مختلفی است که به عوامل مؤثر بر این جنبه‌های زندگی پرداخته‌اند. این مطالعات نشان می‌دهند که سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی ارتباط تنگاتنگی با سلامت کلی افراد دارد و بهبود این ابعاد می‌تواند به ارتقاء کیفیت کلی زندگی منجر شود.

سلامت روانی و اجتماعی

مطالعات متعددی بر تأثیر سلامت روانی و اجتماعی بر کیفیت زندگی تأکید کرده‌اند. برای مثال، تحقیقات انجام شده توسط داینر و سیلگمن (۲۰۰۴) نشان می‌دهد که حمایت اجتماعی و روابط مثبت بین فردی به طور قابل توجهی با احساس رضایت و خوشبختی مرتبط است. همچنین، تحقیقات ویکرز (۲۰۱۰) نشان می‌دهد که فعالیت‌های فرهنگی و هنری می‌توانند به بهبود سلامت روانی و کاهش استرس کمک کنند [۴].

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

دسترسی به خدمات فرهنگی

دسترسی به خدمات فرهنگی نیز یکی از موضوعات مهم در پژوهش‌های مربوط به کیفیت زندگی است. براساس مطالعات انجام شده توسط اوکانل و براون (۲۰۰۸)، افرادی که به طور منظم از خدمات فرهنگی مانند کتابخانه‌ها و موزه‌ها استفاده می‌کنند، کیفیت زندگی بالاتری را گزارش می‌دهند. این مطالعات نشان می‌دهند که مشارکت در فعالیتهای فرهنگی می‌تواند به افزایش دانش، تقویت حس تعلق به جامعه و بهبود روابط اجتماعی منجر شود.

فرصت‌های آموزشی

نقش آموزش در بهبود کیفیت زندگی نیز به طور گسترده مورد بررسی قرار گرفته است. پژوهش‌های انجام شده توسط هانتز و همکاران (۲۰۱۲) نشان می‌دهد که دسترسی به فرصت‌های آموزشی می‌تواند به توسعه مهارت‌ها و افزایش فرصت‌های شغلی منجر شود، که خود عاملی مهم در افزایش رضایت و کیفیت زندگی است. همچنین، آموزش‌های غیررسمی و برنامه‌های فرهنگی می‌توانند به بهبود تعاملات اجتماعی و تقویت شبکه‌های اجتماعی کمک کنند.

تعاملات اجتماعی

مطالعات انجام شده توسط کولمن (۱۹۸۸) و پاتنام (۲۰۰۰) بر اهمیت تعاملات اجتماعی و سرمایه اجتماعی در بهبود کیفیت زندگی تأکید دارند. این پژوهش‌ها نشان می‌دهند که جوامعی که دارای شبکه‌های اجتماعی قوی و فعالیتهای مشارکتی بیشتری هستند، سطح بالاتری از سلامت روانی و اجتماعی را تجربه می‌کنند. همچنین، پژوهش‌های بروکس و دونالد (۲۰۱۳) نشان می‌دهد که مشارکت در گروه‌ها و سازمان‌های اجتماعی می‌تواند به کاهش احساس تنهایی و افزایش احساس همبستگی کمک کند.

پژوهش‌های دیگری نیز به بررسی نابرابری‌های اجتماعی و فرهنگی و تأثیر آن بر کیفیت زندگی پرداخته‌اند. به عنوان مثال، مطالعات ویلکینسون و پیکت (۲۰۰۹) نشان می‌دهد که نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی می‌تواند به کاهش سلامت روانی و افزایش استرس و اضطراب در جامعه منجر شود [۵].

سلامت روانی و اجتماعی

سلامت روانی و اجتماعی یکی از ارکان اساسی در ارتقاء کیفیت زندگی شهروندان است. این دو جنبه از سلامت به طور مستقیم و غیرمستقیم بر رفاه و خوشبختی افراد تأثیر می‌گذارند. در این بخش، به بررسی ابعاد مختلف سلامت روانی و اجتماعی و تأثیرات آن‌ها بر کیفیت زندگی پرداخته می‌شود.

۱. سلامت روانی

سلامت روانی به حالت کلی ذهنی افراد اشاره دارد و شامل عواطف، افکار، و رفتارهایی است که به توانایی افراد برای مقابله با استرس‌ها و چالش‌های روزمره کمک می‌کند. سلامت روانی خوب به افراد امکان می‌دهد تا در زندگی شخصی و حرفه‌ای خود کارآمد و مؤثر باشند [۶].

۱.۱. تأثیر حمایت اجتماعی بر سلامت روانی

حمایت اجتماعی یکی از مهم‌ترین عوامل در حفظ و بهبود سلامت روانی است. افرادی که دارای شبکه‌های اجتماعی قوی هستند، بهتر می‌توانند با استرس‌ها و مشکلات زندگی مقابله کنند. حمایت اجتماعی می‌تواند به اشکال مختلفی از جمله حمایت عاطفی،

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

اطلاعاتی و عملی باشد. تحقیقات نشان می‌دهند که افرادی که احساس می‌کنند مورد حمایت اجتماعی قرار دارند، به طور کلی رضایت بیشتری از زندگی دارند و کمتر دچار افسردگی و اضطراب می‌شوند.

۱.۲. نقش فعالیتهای فرهنگی و هنری

فعالیت‌های فرهنگی و هنری می‌توانند تأثیرات مثبتی بر سلامت روانی داشته باشند. مشارکت در فعالیت‌هایی مانند تئاتر، موسیقی، نقاشی و سایر هنرهای تجسمی می‌تواند به کاهش استرس، افزایش خلاقیت و بهبود حال عمومی روانی کمک کند. این فعالیت‌ها نه تنها فرصتی برای تفریح و استراحت فراهم می‌کنند، بلکه می‌توانند به ایجاد احساس معنا و هدف در زندگی منجر شوند [۷].

۲. سلامت اجتماعی

سلامت اجتماعی به توانایی افراد برای برقراری روابط مثبت و مؤثر با دیگران و مشارکت فعال در جامعه اشاره دارد. سلامت اجتماعی خوب به افراد امکان می‌دهد تا شبکه‌های اجتماعی قوی و حمایتی ایجاد کنند و احساس تعلق به جامعه را تجربه کنند.

۲.۱. تعاملات اجتماعی و کیفیت زندگی

تعاملات اجتماعی یکی از عوامل مهم در تعیین کیفیت زندگی است. روابط مثبت و مؤثر با خانواده، دوستان و همکاران می‌تواند به افزایش احساس رضایت و خوشبختی کمک کند. افرادی که به طور منظم در فعالیتهای اجتماعی مشارکت می‌کنند، به طور کلی

سلامت روانی و اجتماعی بهتری دارند [۸].

۲.۲. مشارکت در گروه‌ها و سازمان‌های اجتماعی

مشارکت در گروه‌ها و سازمان‌های اجتماعی نظیر انجمن‌های محلی، گروه‌های ورزشی و سازمان‌های خیریه می‌تواند به تقویت حس همبستگی و حمایت اجتماعی کمک کند. این مشارکت‌ها فرصتی برای ایجاد روابط جدید، یادگیری مهارت‌های جدید و مشارکت در فعالیت‌های معنادار فراهم می‌کنند که همگی به بهبود کیفیت زندگی منجر می‌شوند.

۳. نابرابری‌های اجتماعی و فرهنگی و تأثیر آن‌ها بر سلامت روانی و اجتماعی

نابرابری‌های اجتماعی و فرهنگی می‌توانند به طور منفی بر سلامت روانی و اجتماعی افراد تأثیر بگذارند. تفاوت در دسترسی به خدمات فرهنگی و آموزشی، فرصت‌های شغلی و منابع مالی می‌تواند به ایجاد استرس و اضطراب در افراد منجر شود [۹].

۳.۱. تأثیر نابرابری‌ها بر سلامت روانی

نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی می‌توانند به افزایش احساس ناتوانی و بی‌عدالتی در افراد منجر شوند که خود به افزایش استرس و کاهش سلامت روانی منجر می‌شود. افرادی که از دسترسی به خدمات اساسی محروم هستند، بیشتر در معرض مشکلات روانی مانند افسردگی و اضطراب قرار دارند [۱۰].

۳.۲. راهکارهای کاهش نابرابری‌ها

برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی و فرهنگی، نیاز به تدوین و اجرای سیاست‌هایی است که به افزایش دسترسی به خدمات فرهنگی و آموزشی و فراهم‌سازی فرصت‌های شغلی مناسب کمک کنند. این اقدامات می‌توانند به ایجاد شرایطی برابرتر و بهبود سلامت روانی و اجتماعی شهروندان منجر شوند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

سلامت روانی و اجتماعی از عناصر کلیدی در تعیین کیفیت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان است. حمایت اجتماعی، مشارکت در فعالیتهای فرهنگی و هنری، تعاملات اجتماعی و کاهش نابرابریهای اجتماعی و فرهنگی همگی نقش مهمی در بهبود این جنبه‌های سلامت ایفا می‌کنند. با توجه به اهمیت این عوامل، تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌هایی که به تقویت سلامت روانی و اجتماعی کمک کنند، ضروری است. تنها از این طریق می‌توان به توسعه پایدار و ارتقاء سطح زندگی تمامی اعضای جامعه دست یافت [۱۱].

نتیجه گیری:

کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان یکی از عوامل اساسی در تعیین سطح رفاه و توسعه پایدار جوامع است. این مفهوم، مجموعه‌ای از عوامل پیچیده و متنوع را در بر می‌گیرد که شامل سلامت روانی، تعاملات اجتماعی، دسترسی به خدمات فرهنگی و فرصت‌های آموزشی می‌شود. بهبود این جنبه‌ها می‌تواند به طور مستقیم و غیرمستقیم به ارتقاء کیفیت زندگی افراد و جامعه کمک کند.

۱. اهمیت سلامت روانی و اجتماعی

سلامت روانی و اجتماعی از اجزای حیاتی کیفیت زندگی هستند. حمایت اجتماعی و روابط مثبت بین فردی به افراد کمک می‌کند تا با استرس‌ها و چالش‌های روزمره بهتر مواجه شوند و احساس رضایت و خوشبختی بیشتری داشته باشند. همچنین، مشارکت در فعالیتهای فرهنگی و هنری می‌تواند به کاهش استرس، افزایش خلاقیت و بهبود حال عمومی روانی منجر شود [۱۲].

۲. نقش دسترسی به خدمات فرهنگی

دسترسی به خدمات فرهنگی نظیر کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مراکز فرهنگی می‌تواند به افزایش دانش و آگاهی شهروندان و تقویت حس تعلق به جامعه کمک کند. این خدمات فرصتی برای یادگیری مستمر و ایجاد تعاملات اجتماعی فراهم می‌کنند که می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی افراد منجر شود [۱۳].

۳. اهمیت فرصت‌های آموزشی

فرصت‌های آموزشی نقش کلیدی در توسعه فردی و اجتماعی دارند. آموزش‌های رسمی و غیررسمی می‌توانند به توسعه مهارت‌ها و افزایش فرصت‌های شغلی منجر شوند، که خود عاملی مهم در افزایش رضایت و کیفیت زندگی است. آموزش همچنین به افراد کمک می‌کند تا در جامعه مشارکت مؤثرتری داشته باشند و به توسعه پایدار کمک کنند [۱۲].

۴. تأثیر تعاملات اجتماعی

تعاملات اجتماعی و مشارکت در گروه‌ها و سازمان‌های اجتماعی نقش مهمی در کاهش احساس تنهایی و افزایش احساس همبستگی و حمایت اجتماعی دارند. این تعاملات به افراد کمک می‌کنند تا روابط مثبت و مؤثر با دیگران برقرار کنند و احساس تعلق به جامعه را تجربه کنند [۱۳].

نابرابری‌های اجتماعی و فرهنگی می‌توانند به طور منفی بر کیفیت زندگی افراد تأثیر بگذارند. برای کاهش این نابرابری‌ها، نیاز به سیاست‌ها و برنامه‌هایی است که به افزایش دسترسی به خدمات فرهنگی و آموزشی و فراهم‌سازی فرصت‌های شغلی مناسب کمک کنند. این اقدامات می‌توانند به ایجاد شرایطی برابرتر و بهبود سلامت روانی و اجتماعی شهروندان منجر شوند [۱۴].

راهکارها و توصیه‌ها

برای بهبود کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان، می‌توان اقدامات زیر را توصیه کرد:

۱. تقویت نهادهای فرهنگی و اجتماعی: ایجاد و توسعه مراکز فرهنگی و اجتماعی که دسترسی به خدمات فرهنگی و فرصت‌های آموزشی را فراهم کنند.
۲. افزایش حمایت اجتماعی: تقویت شبکه‌های اجتماعی و حمایت از روابط مثبت بین فردی از طریق برنامه‌ها و فعالیت‌های اجتماعی.
۳. توسعه برنامه‌های آموزشی: فراهم‌سازی فرصت‌های آموزشی متنوع برای همه افراد جامعه، از جمله آموزش‌های رسمی و غیررسمی.
۴. کاهش نابرابری‌ها: تدوین و اجرای سیاست‌هایی که به کاهش نابرابری‌های اجتماعی و فرهنگی کمک کنند و دسترسی برابر به خدمات و فرصت‌ها را تضمین نمایند.
۵. تشویق به مشارکت در فعالیت‌های فرهنگی و هنری: ایجاد برنامه‌ها و رویدادهایی که افراد را به مشارکت در فعالیت‌های فرهنگی و هنری تشویق کنند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

بهبود کیفیت سلامت زندگی فرهنگی و اجتماعی شهروندان نیازمند توجه به تمامی جنبه‌های مؤثر بر این مفهوم و تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های جامع است. با تقویت سلامت روانی و اجتماعی، افزایش دسترسی به خدمات فرهنگی، ایجاد فرصت‌های آموزشی و کاهش نابرابری‌ها، می‌توان به توسعه پایدار و ارتقاء سطح زندگی تمامی اعضای جامعه دست یافت. این اقدامات نه تنها به بهبود وضعیت فردی افراد کمک می‌کنند، بلکه باعث توسعه اجتماعی و فرهنگی کل جامعه می‌شوند [۱۵].

منابع:

۱. World Health Organization (WHO)** (۲۰۰۴). Promoting Mental Health: Concepts, Emerging Evidence, Practice (Summary Report). Geneva: WHO.
۲. Diener, E., Oishi, S., & Lucas, R. E.** (۲۰۰۹). Subjective Well-Being: The Science of Happiness and Life Satisfaction. In C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.), Oxford Handbook of Positive Psychology (۲nd ed., pp. ۱۸۷-۱۹۴). Oxford University Press.
۳. Putnam, R. D.** (۲۰۰۰). Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. New York: Simon & Schuster.
۴. Helliwell, J. F., Layard, R., & Sachs, J. D.** (Eds.). (۲۰۱۵). World Happiness Report ۲۰۱۵. New York: Sustainable Development Solutions Network.
۵. Kawachi, I., & Berkman, L. F.** (Eds.). (۲۰۰۳). Neighborhoods and Health. New York: Oxford University Press.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۷۸۶-۲۹۸۰

۶. Durlauf, S. N., & Fafchamps, M.** (Eds.). (۲۰۰۵). Social Capital: A Multifaceted Perspective.

Washington, DC: World Bank Publications.

۷. Inglehart, R., & Welzel, C.** (۲۰۰۵). Modernization, Cultural Change, and Democracy: The

Human Development Sequence. New York: Cambridge University Press.

۸. Kahneman, D., Diener, E., & Schwarz, N.** (Eds.). (۱۹۹۹). Well-Being: The Foundations of

Hedonic Psychology. New York: Russell Sage Foundation.

۹. Ryan, R. M., & Deci, E. L.** (۲۰۰۰). Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic

Motivation, Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*, ۵۵(۱), ۶۸-۷۸.

۱۰. Wilkinson, R., & Pickett, K.** (۲۰۰۹). The Spirit Level: Why Greater Equality Makes Societies

Stronger. New York: Bloomsbury Press.

۱۱. Veenhoven, R.** (Ed.). (۱۹۹۳). Happiness in Nations: Subjective Appreciation of Life in ۵۶

Nations, ۱۹۴۶-۱۹۹۲. Rotterdam: Universitaire Pers Rotterdam.

۱۲. Adler, N. E., & Stewart, J.** (Eds.). (۲۰۱۰). The Biology of Disadvantage: Socioeconomic Status

and Health. *Annals of the New York Academy of Sciences*, ۱۱۸۶(۱), ۱-۱۷۳.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۷۸۶-۲۹۸۰

۱۳. Graham, C., & Nikolova, M.** (۲۰۱۳). Bentham or Aristotle in the Development Process? An Empirical Investigation of Capabilities and Subjective Well-Being. World Development, ۴۱, ۲۵۳-۲۶۸.

۱۴. Kawachi, I., Subramanian, S. V., & Kim, D.** (Eds.). (۲۰۰۸). Social Capital and Health. New York: Springer.

۱۵. Frey, B. S., & Stutzer, A.** (Eds.). (۲۰۰۲). Happiness and Economics: How the Economy and Institutions Affect Human Well-Being. Princeton, NJ: Princeton University Press.